

B. Za breje mlade kobile, katerih je bilo prignanih 4, dobili so:

1. Matej Smuk iz Bevk za 4letno 5 cekinov.
2. Matija Remžgar iz Brezovice za 3½ letno 4 cekine.
3. Janez Zdešar z Unanje Gorice za 4letno 1 medalijo.

C. Za enoletne in dveletne žebice, katerih je bilo prignanih 15, dobili so:

1. Ignacij Štefin iz Zaloga (postojnskega okraja) za dveletno žebico 2 cekina.
2. Jože Gams iz Iške Loke za enoletno 2 cekina.
3. Albert grof Lichtenberg za enoletno 2 cekina.
4. Miha Jenko iz Slavine za dveletno 1 medalijo.
5. Franc Gerdadolnik iz Horjula za dveletno 1 medalijo.

V Kranji 10. septembra:

A. Za kobile z žebet, katerih je bilo prignanih 20, dobili so:

1. Jakob Basaj iz Suhe za 7 let staro 7 cekinov.
2. Valentin Gradišek iz Trzina za 9 let staro 5 cekinov.
3. Franc Kepic iz Cerkljan za 4 leta staro 4 cekine.
4. Župnik Anton Golobič iz Cerkljan pripoznalni diplom, ker je svoje darilo prepustil nasledniku v vrsti.
5. Matej Sršen iz Skaručne za 5 let staro 3 cekine.
6. Lorenc Kavčič iz Medvod za 8 let staro srebrno medalijo, katero je pa prepustil nasledniku ter dobil pripoznalni diplom.
7. Anton Knafelj z Dobropolja za 8 let staro 1 medalijo.
8. Jože Grašič z Golnika za 7 let staro 1 medalijo.

B. Za mlade breje kobile, katerih je bilo prignanih 14, dobili so:

1. Franc Stroj iz Dvorske vasi za triletno 5 cekinov.
2. Janez Walland iz Hlebec za 3½ letno 4 cekine.
3. Anton Primožič s Pristave za 3½ letno 3 cekine.
4. Matej Barlo iz Luže za triletno 1 srebrno medalijo.
5. Jože Olifčič iz Žapuš za triletno 1 medalijo.

C. Za enoletne in dveletne žebice, katerih je bilo prignanih 9, dobili so:

1. Franc Jenko iz Podreč za 2 let staro 2 cekina.
2. Andrej Kozjek iz Čirčič za 2 let staro 2 cekina.
3. Jože Grašič iz Golnika za 2 let staro 2 cekina.
4. Franc Jenko iz Podreč št. 11. za 2 let staro 1 medalijo.
5. Franc Kumar, župnik iz Mošenj, za 2 let staro 1 medalijo.

Kar je bilo živine prignane, se sme splošno pohvaliti; bila je dobro gleštana in kazala vesel napredek. — V posebno dobrem stanu bile so vse v Kranj pripeljane kobile in žebice pincgavskega plemena, večidel zelo požlahnene po državnih žebcih, za katere se daje podpora. Zato so zavoljo premalega števila daril gospodarji Jože Golob iz Šentjurja, Blaž Keršič iz Vodice, Jakob Klinar iz Moš in Marija Kuralt iz Mengša za pripeljane kobile z žebet od darilne komisije mogli prejeti le javno pohvalo.

Kakošni kraji so za setev in kakošni za sadbo gozdnega drevja ugodni.

Pred 40 leti, ko je bila gozdoreja še na nizki stopinji razvitka, se je sploh mislilo, da se more za obde-

lovanje v gozdu edino setev rabiti. Nasadbe so se za-
metavale.

Če pomislimo, da je bilo v onem času še dosti gozda in so le grajščine, katere so oskrbovale skoro vse gozde naše dežele, nekoliko na pogozdovanje golih krajev mislile, da se ljudstvo s tem ni nič pečalo, manjkalo je sposobnih delavcev. Zarad tega bila je setev ceneja.

Dandanes, ko so ogromno uže izsekanega sveta grajščine kmetom odstopile in se je na stotine oralov gozda na golo posekalo, pričeli so enake prostore v večji meri posevati ali zasajati.

Večletne skušnje so pokazale, da so za setev naslednji kraji ugodni:

1) Plitva skalnata tla, ali večje planjave z drevesnimi koreninami preprežene. Na takih krajih bile bi nasadbe drage, kjer bi se morala prst prenašati in korenine odstraniti.

2) Obširne, puste planjave, katere imajo pa tako lego in zemljo, da se ni bati pogina setve. To se pravi na solčni strani ležeči pašniki ali gozdni prostori, kateri so vsaj toliko z grmovjem zaraščeni, da njež na sadika dosti sence in zavetja najde.

3) Če hočemo dolzega in brezvejnatga drevja izrediti.

Za nasadbo se priporočajo te-le zemlje:

1) Lahke, rahle zemlje, kjer se je bati, da bi mraz vsejanega drevja iz tal ne izvlekel.

2) Na zemljah, ki so močno s travo zaraščene, tam bi se vsejane sadike zadušile.

3) Na močvirnih ali suhih, zelo rahlih peščenih zemljah.

4) V mrzlih krajih, kjer mlade sadike mraz pomori.

5) Na rebrih strmih gorá, ker bi vsejano seme, oziroma majhne sadike, dež spral.

Iz tega je razvidno, da se gozdi s setvijo in nasadbo enako ceno in vspešno obdelavajo, samo da se setvi ugodni kraji izvolijo za setev in nasadbi ugodni kraji za nasadbo.

Kako se kuretnina kopuni.

Kolikor bolj se razvija in raste meščansko življenje in se množijo terboljšujejo priprave za promet, toliko bolj se množi tudi povživanje jedi boljše in dražje vrste in njihova cena raste, ako ne raste s povživanjem ob enem in enakomerno tudi množina dotičnega živeža na trgu. Med mesnino je zelo čislana kuretnina in posebno za kopune plačujejo se redno prav dobre cene. Sloveči so po avstrijskih mestih, izrekoma na Dunaji, pa tudi na mizah francoskih bogatašev štajarski kopuni in za-nje dohaja leto za letom lepa svota denarja v štajarsko deželo, v družih južnih deželah pečajo se pa le zelo malo, k večjemu za domačo potrebo s kopuni.

Nasprotno je celo lepi kuretnini izrekoma puranom mladičem v južnih deželah, razun večih mest, cena zelo nizka. Ne bilo bi tedaj napačno, ako bi se naši kmetovalci nekoliko bolj brigali za rejo kopunov, ker se redno vendar prodajajo še enkrat dražje, kakor petelini enake starosti.

Akoravno je kopunenje znana reč onim, kateri so se s tem delom pečali, vendar pa zna marsikomu drugemu biti vstreženo, ako to ravnanje tukaj popišemo, držeči se popisa v „Wiener L. Ztg.“.

Dveh oseb je treba za to delo. Ako se ima kopuniti petelin, prime ga ena oseba in ga drži tako, da je hrbet navzdol. Druga oseba prime, potem ko je odstranila perje, kar ga je na poti, z dvema prstoma 1 centimeter od zadnjice gori trebušno kožo, jo nategne

malo na kviško in zareže potem va-njo okoli 3 centimetre dolgo zarezo med stegnicama. — Zdaj so čeva popolnem vidna in zdaj se previdno seže s kazalcem najprej na levo, potem na desno skozi rano rahlo za hrbtom gori, odtisneta se rahlo na obeh stranéh na hrbtenici ležeča jajčka ter se izlečeta. — Zdaj se rana v trebušni koži zašije z volneno nitjo, rana se pomaže z neslanim surovim maslom in se na-njo pritisne še nekaj lesnega pepela in delo je končano. Rana zaceljena je navadno v dveh dneh, in ni treba posebne postrežbe. Čas za kopunenje je najugodnejši, kedar petelinčki ravno začenjajo peti, in boljše je v gorkem vremenu, kakor v premrzlem.

Ako bi se hotela kopuniti piška, je pa ravnanje drugače. Tu je tikoma nad zadnjico pod kožo jajčnica debelosti lešnika. Ako se vrh te napravi za 1 centimeter dolga zareza ter se od spodaj pri zadnjici jajčnica s prstom pritisne na kviško, stopi iz rane, se odstriže z ostrimi škarijami, rana zopet stisne, s surovim maslom in pepelom zamaže, in delo je v kraji brez šivanja.

Spomini

na veliko slavjansko romanje v Rim leta 1881.

Spisuje Jos. Levičnik.

(Dalje.)

Po slovenski deklamaciji, med katero je ves čas nekako vrelo po vseh mojih čutih, sledile so točke naglo ena za drugo. Vse vršilo se je odlično. Še le proti 3. popoldanski uri skončala se je akademija. Sv. oče vzdignili so se zdaj iz sedeža, s pristrčnim govorom zahvalili se navzočim romarjem za tolike dokaze otročje zvestobe in udanosti nasproti apostoljskemu Sedežu, želeli vsem srečno povrnitev na dom in pravi kristijanski mir, ter k sklepu vsem podelili še enkrat z največo ljubeznjivostjo in prijaznostjo (vendar pa ne tako slovesno, kakor prejšnji dan) sv. apostoljski blagoslov. Pooblastili so ob enem vse nazoče gg. duhovnike, da smejo ob prihodu na dom svojim občanom podeliti papežev blagoslov. Koj za tem so Njihova Svetost s Svojim sijajnim spremstvom odšli skoz postranske duri iz dvorane.

Moj up, da bom morebiti ta dan tako srečen, poljubiti sv. Očetu nogo, splaval je bil tedaj po vodi. Podal sem se pa vendar gor v neposrednjo bližavo papeževega prestola, da bi ogledal natančno vse posamesnosti po dvorani. Moji znanci porazgubili so se mi bili vsi. Z drugimi romarji vred podal sem se tudi jaz iz Vatikana. Pred mano šli so Poljaki, izmed katerih mi je eden rekel, da se gredó zdaj poklonit še svojemu slovečemu rojaku, prevzv. g. kardinalu Ledochowski-ju, ter poslovit se od njega. Neki notranji glas mi je svetoval, naj se jim tudi jaz pridružim. Prav bi bilo, ko bi bil to storil; morda bi bil prejel o tej priliki spominjsko svetinjo, za katere smo morali pozneje Slovenci tako moledvati, predno smo jih prejeli.

Ko sem prišel na vatikanski trg, bil je moj želodec uže precéj nemiren, kajti v Vatikanu poživiljal se je le duh. Podal sem se toraj v gostilno „Trattoria Europea“, v kateri sem se uže prejšnje dni večkrat okrepčaval, ker so bili ondi dovolj pošteni in postrežni ljudje. Po obedu pa podal sem se čisto sam gor v Št. Petersko baziliko, da bi se poslovil od nje.

Ta ločitev — po pravici povem — ni bila lahka; še zdaj se mi nekako stoži pri srcu, kedar se spominjam na taiste trenutke. Ljudi je bilo čisto malo v baziliki; zamogel sem jo tedaj še enkrat nemotljen obhoditi, ogledati in prepustiti se vsega svojim čutom. Vse

prošnje, želje in hrepenenja, ki so pretekle srečne in nepozabljive dneve puhtele na raznih rimskih svetiščih iz mojega srca, ponavljal sem tu vnovič, in vnovič, in še le vnovič. Besedam blagorodne baronice Pilatove, da se v Rimu mora prositi za veliko in mnogo, zadostoval sem tedaj v polni meri. Če se marsikaj izmed tega dozdaj še ni spolnilo, s tem nikakor nočem reči, da je prikrajšana mogočna roka Najvišega. Kar še ni, je vse lahko še! In ločitev od bazilike! — Kar naravnost in očitno naj povem, da je bila težka, grenka in britka. Umeti jo popolnem zamore le tak, ki jo je uže sam skusil. Nekako silo sem moral prizadjeti sam sebi, da sem poslednjič zapustil kraj, katerega bi tako rad še enkrat v življenji videl, kakor rad gledam in živim.

Ko sem prišel iz bazilike, ogledal sem še enkrat vso njeno zunanjo ogromnost in lepoto, zunanost Vatikana, sloveči vatikanski trg, potem pa zasedel fija-kerja, in ukazal se peljati na tiberški otok „Ponte quattro capi“, da se še ondi poslovim od svojega rojaka gosp. P. Benedičiča. Al tam čakala me je huda skušnjava. Gosp. rojak zastavil je vso svojo zgovornost v to, da bi me pridržal še ene dni v Rimu, rekoč, da sem še vse premalo videl; da je nespametno, za tako malo dni hoditi sem iz tolike daljave; da je v mičnih mestih bližnje rimske okolice videti še veliko veliko znamenitosti itd. Pa — kaj sem hotel?

Po odhodu soromarjev ostal bi bil čisto sam; uže to bi bilo nekako neprijetno; samemu pa popotovati kasneje ali čez morje ali pa skoz zgornjo Italijo pri nezmožnosti jezika mi tudi ni kazalo. Ostal sem toraj pri sklepu, da odhajam.

Ker je imel gosp. rojak nujna opravila v bolnišnici, ni me mogel iti nič pospremit, kar mi je bilo jako žal, tim več, ker sem želel obiskati še dve sloveči svetišči, namreč cerkvi Jezusovo in pa sv. Ignacija Lojalskega. Gospod rojak mi je o ločitvi vendar natančno zaznamoval ulice, po katerih naj hodim, da ju ne zgrešim. Pot peljal me je zopet skoz judovski mestni oddelek „Ghetto“, prehodil sem še nekoliko ulic, in kmalu stal pred cerkvijo Jezusovo (ali Gesù). Ker je bila odprta, podal sem se nemudoma v njo. Staro to svetišče ni, in šteje še le nekaj malega čez sto let; kar pa zadene bogastvo, blišč in krasoto, s katerim vsem se ponaša, vredno je popolnem imena, katerega nosi. Posvečena je namreč najsvetejšemu Imenu Jezusovemu. Tudi gledé velikosti šteje se ta cerkev med prve v Rimu. Postavljena je v podobi križa, katerega osredok je kronan s prelepo malano kupljo. Po obokih cele cerkve so videti najlepše slikarije (fréske), stene pa so oblečene v prekrasni marmelj. V glavni desni kapeli je altar, posvečen velikemu indijanskemu apostolu sv. Frančišku Ksaveriju, o katerega gorečnosti in neumornih trudih je celó neki protestant, prebravši njegov življenjepis, izrekel razsodbo: „Ako ima katoliška cerkev res svetnike, ta (sv. Frančišek) mora biti“. Roka njegova shranjuje se na tem altarji. Njemu nasproti (v glavni levi kapeli) pa je altar pričetnika jezuitskega reda, sv. Ignacija Lojalskega, kateri je pač največji kinč te cerkve. Srebrni kip tega slovečega svetnika stoji na altarji med čveterimi stebri iz lazurnega kamna; njej ob altarnih stranéh pa predstavljate dve skupini (Gruppen) iz marmeljna: paganstvo, zmagano po sv. veri; in krivoverstvo, zvladano po sv. Cerkvi. Pod altarjem pa počiva truplo sv. Ignacija Lojalskega v trugi iz pozlačenega brona, ki je z raznimi žlahtnimi kamni bogato okinčana. Tako so tedaj telesni ostanki dveh zeló slovečih svetnikov, ki sta si bila v življenji osebna iskrena prijatelja, tudi po smrti združeni v eni in isti rimski cerkvi.

(Dal. prih.)